

YHTEISHAKU 2026

Opinto-ohjaajat Lauri Poutamo ja Kirsi Siukonen
Vaajakosken yhtenäiskoulu

SUUNNISTAJAN EVÄÄT

- Jollei tiedä, missä on, on aivan sama minne menee.
- Suunta on tärkeämpi kuin kova vauhti.
- Samaan päämäärään pääsee useita eri reittejä ja useilla eri menetelmillä.

OHJELMA

- Yhteishaku ja aikataulu
- Hakeminen ja valintaperusteet
- Pääsy- ja soveltuvuuskokeet
- Harkintaan perustuva valinta
- Tietoja kevättä ja kesää varten
- Keskustelua
- **Illan diat löytyvät koulumme kotisivulta**
<https://peda.net/jyvaskyla/vaajakoskenkoulu/opinto-ohjaus>

PEUKKUÄÄNESTYS

1. ÄÄNESTYS

- Yhteishaku on nuoren oma asia.
- yhteishaussa tarvitaan huoltajien vahvaa ohjausta.

2. ÄÄNESTYS

- Otan/otamme yhteishaun rennosti.
- Yhteishaku stressaa minua/meitä.

NUORI ON MONIEN KYSYMYSTEN ÄÄRELLÄ

- Lukio vai ammatillinen tutkinto?
  - Olisivatko yhdistelmäopinnot minua varten?
  - Mikä on minun reittini?
  - Mikä ala/ammatti on minulle sopiva?
  - Riittääkö keskiarvoni/pisteeni hakutoiveisiini?
  - Sopiiko minulle paremmin pienempi vai suurempi oppimisympäristö?
  - Lähelle vai kauas?
  - Työllistyminen, palkkaus?
  - Tulevaisuuden työelämä?
-
- Ratkaisu on monen asian summa.
  - Tänä päivänä koulutusjärjestelmässä ei ole umpiperiä, ainoastaan vaihtoehtoja.

YHTEISHAKU JA AIKATAULUT

- Yhteishakuun kuuluvat seuraavat koulutukset
  - Ammatillinen koulutus
  - Lukiokoulutus
  - TUVA-koulutus
  - Vaativan erityisen tuen perusteella järjestettävä ammatillinen koulutus ja TUVA-koulutus
  - Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava TELMA-koulutus
  - Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatut vapaan sivistystyön linjat
- Hakuaika on **17.2.-17.3.2026 klo 15.00 mennessä**. Haku tehdään koulussa oton kanssa viikoilla 8-11 (mahdollisuus tehdä myös kotona yhdessä huoltajan kanssa)
- Myös hakemusten liitteet ja lukion ainevalintakortit toimitetaan oppilaitoksiin hakuaikana.
- Yhteishaun tulokset saa julkaista aikaisintaan **11.6.2026**.
- Opiskelupaikka tulee ottaa vastaan **25.6.2026** mennessä.
- Varasijat ovat voimassa **14.8.2026** saakka.

HAKEMINEN

- Hakeminen tapahtuu sähköisesti osoitteessa www.opintopolku.fi.
- Yhteishaussa voi hakea enintään seitsemään koulutukseen.
- Hakutoivejärjestys on sitova.
- Valinta tapahtuu hakutoivejärjestyksen mukaisessa järjestyksessä eli nuori voi saada vain yhden opiskelupaikan.
  - *Jos hakija pääsee 1.hakutoiveeseen, hän ei voi tulla valituksi alempiin hakutoiveisiin.*
  - *Jos hakija valitaan 2.hakutoiveeseen, hän voi vielä tulla valituksi varasijalta 1.hakutoiveeseen jne.*
- Hakeutuminen tunnistautuneena otetaan käyttöön kevään 2026 yhteishaussa.
  - hakija voi valita, täyttääkö hakulomakkeen tunnistautuneena vai ilman tunnistautumista

VALINTAPERUSTEET LUKIOON

- Lukioon opiskelijat valitaan perusopetuksen **päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon** perusteella
- Lukuaineet: **äidinkieli- ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, uskonto tai elämäntietä, historia, yhteiskuntaoppi, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, terveystieto, maantieto**
- Huoltajan pyynnöstä valinnainen kieli voidaan arvioida suorituserkinnällä
- Jyväskylässä keskiarvoraja määräytyy suhteessa lukiopaikkoihin ja hakijamäärään.
- Lukiot voivat ottaa myös huomioon muita lisänäyttöjä; harrastuksiin liittyvät suoritukset, urheilumenestys, pääsy- ja soveltuvuuskokeen pistemäärä

VALINTAPERUSTEET AMMATILLISIIN PERUSTUTKINTOIHIN

- Ammatilliseen perustutkintoon opiskelijat valitaan valintapisteiden perusteella.
- Opiskelijaksi ottamisessa käytetään **perusopetuksen päättötodistusta**.
- Perusopetuksen oppimäärän suorittaneelle hakijalle annetaan pisteitä
  - **6 pistettä** perusopetuksen oppimäärän tai valmentavan/ohjaavan/valmistavan koulutuksen suorittaminen hakuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna
  - **1-16 pistettä** yleinen koulumenestys
  - **1-8 pistettä** painotettavat arvosanat
  - **2 pistettä** ammatillinen hakutoive on 1. hakutoive
  - **0-10 pistettä** mahdolliset pääsy- ja soveltuvuuskokeet

Keskiarvo	pisteet	Keskiarvo	pisteet
5,50-5,74	1	7,50-7,74	9
5,75-5,99	2	7,75-7,99	10
6,00-6,24	3	8,00-8,24	11
6,25-6,49	4	8,25-8,49	12
6,50-6,74	5	8,50-8,74	13
6,75-6,99	6	8,75-8,99	14
7,00-7,24	7	9,00-9,24	15
7,25-7,49	8	9,25-10,00	16

PAINOTETUT ARVOSANAT

- Valintapisteet painotetuista arvosanoista annetaan perusopetuksen päättötodistuksen kolmen parhaan taito- ja taideaineen (**LI, KU, MU, KS, KO**) keskiarvon perusteella

Keskiarvo	pisteet
6,00-6,49	1
6,50-6,99	2
7,00-7,49	3
7,50-7,99	4
8,00-8,49	5
8,50-8,99	6
9,00-9,49	7
9,50-10,00	8

PÄÄSY- JA SOVELTUVUUSKOKKEET

- Jos koulutuksen järjestäjä järjestää pääsy- ja soveltuvuuskokeen, kokeeseen kutsutaan kaikki hakijat (huhti-toukokuu)
- Tavoitteena löytää motivoituneet ja käytännöllisesti suuntautuneet hakijat
- Pääsykoe tuottaa lisäpisteitä hakuun (0-10 pistettä)
- Jos hakija ei osallistu pääsykokeeseen, hän ei voi tulla valituksi koulutukseen.
- 0 pistettä valintakokeesta **ei** ole hylätty (poikkeus SORA-tutkinnot)
- Hakija kutsutaan pääsykokeeseen valintaryhmän ylimpään hakukohteeseen

- *Gradia: liikunnanohjauksen pt, musiikkialan pt, turvallisuusalan pt (+ Schildtin lukion musiikkilinja)*
- *JKO: kasvatus- ja ohjausalan pt*

SORA-TUTKINNOT

- sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
- lääkealan perustutkinto
- hammastekniikan perustutkinto
- välinehuoltoalan perustutkinto
- kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto
- lentokoneasennuksen perustutkinto
- liikunnanohjauksen perustutkinto
- merenkulualan perustutkinto
- turvallisuusalan perustutkinto
- Terveystila tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei yleensä ole este opiskelijaksi ottamiselle.
- Rajoitusten arviointi aina yksilöllistä.
- Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa opiskelijaa, joka ei ole kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin ja työssäoppimiseen tai ei täytä alan lainsäädännöstä tai erityispiirteistä johtuvia erityisvaatimuksia.
- Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset määritelty opintopolku.fi –palvelussa.
<https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/hakijan-terveys-ja-toimintakyky>

ALAT, JOILLE VOIDAAN VALITA PELKÄN PÄÄSYKOKOON PERUSTEELLA

- Taideteollisuusalan perustutkinto
- Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon kuvallisen ilmaisun osa
- Tanssialan perustutkinto
- Musiikkialan perustutkinto
- Sirkusalan perustutkinto
- Lentokoneasennuksen perustutkinto
- Liikunnanohjauksen perustutkinto
- Sosiaali- ja terveysalan pt:n perustason ensihoidon osaamisala

Näillä aloilla hylätty koe eli 0 pistettä on este opiskelijaksi valinnalle.

HENKILÖKOHTAINEN OPIKELUSUUNITELMA

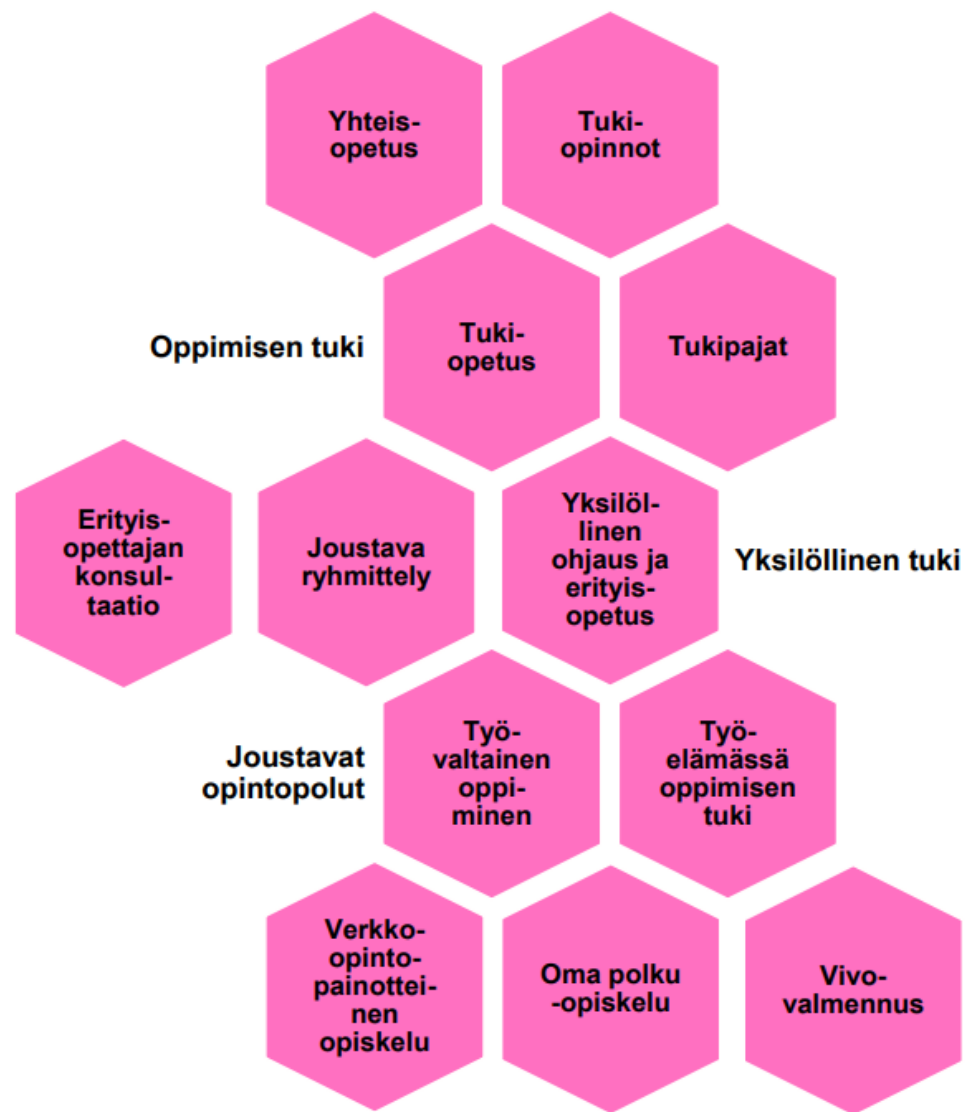
- Kahden tutkinnon opinnot
  - <https://www.gradia.fi/hae-opiskelemaan/kaksoistutkinto>
- Kolmoistutkinto
  - <https://www.gradia.fi/hae-opiskelemaan/kolmoistutkinto>
- EduJyväskylä-opinnot
  - <https://www.gradia.fi/edujyvaskyla-opinnot>
- Yrittäjyyspolku
  - <https://www.gradia.fi/hae-opiskelemaan/yrittajyys>
- Taitaja-polku
  - <https://www.gradia.fi/neljan-kilpailulajin-taitaja-semifinaalit-kisataan-gradiaassa>
- Urheiluamis
  - <https://www.gradia.fi/hae-opiskelemaan/urheilijana-gradiaassa/urheiluamis>

HARKINTAAN PERUSTUVA VALINTA

- Koulutuksen järjestäjä voi erityisen syyn perusteella valita enintään 30 % kuhunkin **ammattillisen perustutkinnon** hakukohteeseen otettavista opiskelijoista valintapistemääristä riippumatta.
  - **Perusteet**
    - oppimisvaikeudet
    - sosiaaliset syyt
    - koulutodistusten puuttuminen tai todistusten vertailuvaikkeudet
    - riittämätön tutkintokielen kielitaito
- Hakija voidaan tarvittaessa kutsua haastatteluun ja/tai oppimisvalmiuskokeeseen.
- **Lukioon voidaan valita harkintaa perustuvan valinnan kautta, jos**
  - ulkomailla suoritettu koulutus
  - perusopetuksen päättötodistus puuttuu
- **Arviointi**
  - rajatun oppimäärän mukaan opiskeltu oppiaine arvioidaan arvosanalla *5
  - ennen 1.8.2025 päättyneet yksilöllistetyt oppiaineet arvioidaan esim. *7/*8. (hi, tai-tai)
- **Liitteet**

TUKI TOISELLA ASTEELLA

- <https://www.gradia.fi/opiskelijalle/ohjaus-ja-tuki-gradiaassa>
- Pedagogiset tukitoimet; esimerkiksi eriyttäminen, tukiopetus tai tuki- ja rästipajatoiminta
- Oppimisenohjaajan ohjaus
- Opiskeluhuolto (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, lääkäri)
- Opinto-ohjaus
- Vivo-valmennus

- Esimerkkejä pedagogisista tukitoimista (aineenopettaja, erityisopettaja, tutor-tuki)
  - Mahdollisuus saada lisäaikaa kokeissa tai kirjallisten töiden palauttamisessa
  - Mahdollisuus kuulokkeiden käyttöön hiljaisen työskentelyn aikana
  - Mahdollisuus erillisen pienryhmätilan käyttöön kokeissa
  - Mahdollisuus tehdä osa opintojakson tehtävistä itsenäisesti
  - Istumapaikkajärjestelyt
  - Esitelmien pitoon liittyviä järjestelyitä

TUVA-KOULUTUS

- **Halutako parantaa opiskelunvalmiuksiasi?**
  - **Onko tarpeen korottaa perusopetuksen päättötodistuksen arvosanoja?**
  - **Mietitkö vielä, mikä olisi sinulle sopiva koulutusvaihtoehto?**
  - **Haluatko vahvistaa työelämäosaamistasi?**
  - **Voit tutustua monipuolisesti ammatillisiin aloihin ja lukiokoulutukseen.**
-
- TUVAlta voi siirtyä joustavasti toisen asteen koulutukseen
  - Gradia Jyväskylä, Gradia Jämsä
  - Jyväskylän kristillinen opisto, POKE/Äänekoski
  - Ammattiopisto Spesia, jossa vaativan erityisen tuen perusteella järjestettävä TUV A-koulutus.

OPISTOVUOSI OPPIVELVOLLISILLE

- Keski-Suomessa
  - Jyväskylän kristillinen opisto
  - Jämsän kristillinen opisto
  - Karstulan evankelinen opisto
  - Iso-Kirja opisto

Kenelle Opistovuosi-koulutus sopii?

- Peruskoulun päättänyt, oppivelvollinen nuori, joka
  - haluaa parantaa perustaitoja ja opiskeluvalmiuksia menestyäkseen toisen asteen opinnoissa
  - kaipaa tukea opiskelumotivaation löytämiseen
  - haluaa selkiyttää tulevaisuuden suunnitelmia
  - löytää kansanopistosta kiinnostavia suuntautumisopintoja
  - kaipaa tukea elämänhallintavalmiuksien ja arjen taitojen vahvistamisessa
  - kaipaa henkilökohtaisesta ohjauksesta sekä ohjattua asumista
  - keskeyttänyt ammatillisen koulutuksen tai lukion

SÄHKÖPOSTI

- Sähköposti on pakollinen tieto, koska sähköpostiin tulee **opintopolusta**
  - saa kuittauksen sähköpostiin hakemuksen perillemenosta
  - hakemuksen ilman vahvaa tunnistautumista täyttänyt hakija voi muokata hakemustaan
  - hakuaikana sähköpostivahvistuksen mukana tulevan linkin kautta
  - saa ennakkirjeen valintojen aikataulusta ja menettelytavoista
  - saa tuloskirjeen sähköpostiin
  - voi ottaa opiskelupaikan vastaan sähköisesti ja ilmoittautua läsnäolevaksi erillisen sähköpostiviestin mukana tulevan linkin kautta.
- Lisäksi **vastaanottava oppilaitos** lähettää viestin, jossa edellytetään hakijan ilmoittavan opiskelupaikan vastaanottamisesta sekä muista tarvittavista lisätiedoista oppilaitoksen ohjeistamalla tavalla.
- Hakijan sähköpostin tulee olla sellainen, joka on voimassa elokuun loppuun saakka.

HUOLTAJAN KUULEMINEN

- Hallintolaki edellyttää huoltajan kuulemista
  - Hakijalisää hakemukselle virallisten huoltajiensa puhelinnumerot ja sähköpostiosoitteet.
- Huoltajat saavat sähköpostiinsa tiedon hakemuksen perilletulosta, vahvistusviestin hakemuksen muokkaamisesta sekä hakuprosessia koskevan ennakkokirjeen.
- Huoltajat saavat tiedon huollettavansa **valintatuloksesta** kirjautumalla Oma Opintopolun VALPAS-palveluun.
  - <https://opintopolku.fi/oma-opintopolku/>

JOS EI TULE VALITUKSI YHTEISHAUSSA

- Hakija voi tulla valituksi **varasijoilta** 14.8.2026 saakka
- Yhteishaussa vapaiksi jääneille paikoille haetaan **jatkuvassa haussa**.
  - Jatkuvassa haussa oppilaitokset päättävät hakuajoista, hakumenettelyistä ja valintaperusteista.
- **Opojen kesäohjaus 11.-12.6.2026.**
- Asuinkunnan ohjaus- ja valvontavastuussa oleva opinto-ohjaaja
- Etsivä nuorisotyö

GRADIA JYVÄSKYLÄ JA JÄMSÄ

- Ajoneuvoalan pt*
- Logistiikan pt*
- Rakennusalan pt (talonrakentaja, maarakennuskoneenkuljettaja)
- Pintakäsittelyalan pt
- Sähkö- ja automaatioalan pt*
- Kone- ja tuotantotekniikan pt
- Talotekniikan pt
- Tieto- ja viestintätekniikan pt
- Turvallisuusalan pt
- Hius- ja kauneudenhoitoalan pt
- Media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt (kuvallisen ilmaisun toteuttaja, mediapalvelujen toteuttaja)
- Kaluste- ja sisustusala
- Taideteollisuus alan pt
- Tekstiili- ja muotialan pt
- Sosiaali- ja terveysalan pt*
- Kasvatus- ja ohjausalan pt* (lastenohjaaja, nuoriso- ja yhteisöohjaaja)
- Liiketoiminnan pt*
- Ravintola- ja catering alan pt
- Elintarvikealan pt
- Matkailualan pt
- Musiikkialan pt
- Liikunnanohjauksen pt
- *Metsäalan pt*
- *Puutarha-alan pt*
- *Urheiluamis*
- Jyväskylän lyseon lukio
  - Yleislinja
  - IT-linja (min. ka. 8,0)
  - IB-linja (min. ka. 8,0)
- Schildtin lukio
  - Yleislinja
  - Musiikkilinja (min. 7,00)
  - Urheilulinja (min. ka. 7,50)
- TUVA*

MUITA VAIHTOEHTOJA

- Jyväskylän kansanopisto, JKO
  - kasvatus- ja ohjausalan pt
  - tutkintoon valmistava TUVA-koulutus
  - Opistovuosi oppivelvollisille
    - Taidevuosi
    - Musavuosi
    - Opistovuosi
- Jyväskylän palvelualojen oppilaitos
  - puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt
  - ravintola- ja catering alan pt
- POKE/Laukaa
  - logistiikan pt
  - rakennusalan pt
  - sähkö- ja automaatiotekniikan pt
  - sosiaali- ja terveysalan pt
  - tutkintoon valmistava TUVA-koulutus
- POKE/Saarijärvi Tarvaala
  - maatalousalan pt, maatalousyrittäjä, eläintenhoitaja
  - metsäalan pt
  - puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan pt
  - ajoneuvoalan pt, hyötyajoneuvomekaanikko
- POKE/Äänekoski
  - Prosessiteollisuuden pt
- Jyväskylän normaalikoulun lukio
  - Yleislinja
  - Liikuntalinja (min. ka. 7,5)
- Laukaan lukio
- Muuramen lukio
- Petäjaveden lukio
- Ysiplus
- Aikuisten perusopetus
- JATKUVA HAKU

JATKUVA HAKU

- Hakuaika on tutkintokohtainen sekä lukuvuoden mittaan toistuva, myös rajallinen.
- Hakija voi saada opiskelupaikan mahdollisimman joustavasti.
- Yhteishaussa vapaaksi jääneet paikat avataan jatkuvaan hakuun.
- Perusopetuksen päättävälle yhteishaku on pääväylä, mutta jatkuva haku on hyvä mahdollisuus, jos oppilas valmistuu kesken vuotta tai hän jää ilman opiskelupaikkaa yhteishaussa.
- Joihinkin koulutuksiin voi olla haku vain jatkuvan haun kautta vrt. puuteollisuuden perustutkinto/Gradia.

TERVETULOJA TOISELLE ASTEELLE - OPAS

- <https://www.gradia.fi/tervetuloa-toiselle-asteelle-gradiaan>

*Jos sen voi kuvitella,
sen voi saavuttaa.
Jos siitä voi haaveilla,
siksi voi tulla.*

Kiitos!

HAKIJOILLE JA HUOLTAJILLE LÄHTEVÄT VIESTIT

Sähköpostiviestit hakijoille ja huoltajille – OPH lähettää	Hakija	Huoltajat
Vahvistusviesti hakemuksen perilletulosta	X	X
Vahvistusviesti hakemuksen muokkaamisesta	X	X
Ennakkokirje	X	X
Tuloskirje (hyväksymiskirje tai jälkiohjauskirje)	X	
Viesti, jossa on linkki paikan vastaanottamiseen	X	

OHJAUS JA TUKI GRADIASSA

- Ohjaus ja tuki ammatillisessa koulutuksessa
- Ohjaus ja tuki lukiossa
  - Erityinen tuki ja erityisopetus
  - TUVA
  - VIVO
- <https://www.gradia.fi/opiskelijalle/ohjaus-ja-tuki-gradiassa>
- **Nivelvaiheen tiedonsiirto**

HUOLTAJAN MUISTILISTA

- Hakeutumisvelvoite
- Huoltajan kuuleminen
- Harkintaan perustuva valinta
- Käytännön asiat hakemiseen liittyen
- Pääsy- ja soveltuvuuskokeet
- Opiskelijavalinnasta ilmoittaminen
- <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/huoltajan-muistilista>

